

การบริหารการศึกษา โดยการใช้นวัตกรรมใหม่ ในโรงเรียนศตวรรษที่ 21
Educational administration By using new innovations In the 21st century school

สาธิตา แดงภิรมย์

สาขาบริหารการศึกษา คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

บทความเรื่องการบริหารการศึกษา โดยการใช้นวัตกรรมใหม่ ในโรงเรียนศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์เพื่อการนำเสนอแนวคิดการนำนวัตกรรมใหม่มาใช้ในกระบวนการบริหารการศึกษาในโรงเรียนศตวรรษที่ 21 ที่ในยุคแห่งการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เข้าสู่กระบวนการบริการศึกษาในโรงเรียนเพื่อมาปรับใช้กับการบริหาร ทั้ง 4 ฝ่าย คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคลากร การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป เข้ากระบวนการจัดการความรู้ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรให้เกิดการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ทั้งนี้การใช้วัตกรรมการศึกษา จึงควรนำเอานวัตกรรมที่เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศ มาปรับใช้ในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์ คือ ระบบสารสนเทศแบบประมวลรายการ ระบบสารสนเทศแบบรายงานเพื่อการจัดการ ระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ และระบบสารสนเทศสำนักงาน มาใช้ประกอบการบริหารการศึกษาในโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียนผู้ศึกษา ตามจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และความก้าวหน้าทางวิชาการต่อไป

คำสำคัญ : นวัตกรรมใหม่ในการบริหารการศึกษา, โรงเรียนศตวรรษที่ 21

Abstract

Article on Educational Administration By using new innovations In the 21st century school was written with main purpose to introduce the concept of applying new innovations in the educational management process in the 21st century school that is the era of technology and innovation Entering the educational service process in the school to be applied to the administration of all 4 departments, Academic Administration Personnel Administration Budget Management And general administration Brought into the knowledge management process in ordering for everyone in the organization to create an existing knowledge collection. Which is scattered in the person or document To develop into a system So that everyone in the organization can access knowledge And develop yourself to be an educator Apply the knowledge that has been applied in the operation. To be effective And effectiveness The use of educational innovation Therefore should adopt the information technology innovation To be used in schools for the benefit of Departmental information system (TPS) Management Information Systems (MIS) Decision Support Systems(DSS) (Office Information System :OISO) Used in educational management in schools

in organizing teaching and learning activities To aim for the development of teaching and learning to achieve maximum efficiency and effectiveness to learners According to the objectives and objectives of the pursue and further academic advancement.

Keywords : New innovation in educational administration, 21st century school

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงแห่งกระแสดังโลกในยุคปัจจุบันส่งผลให้การเปลี่ยนแปลง สภาพทางสังคมเศรษฐกิจ (SOCIAL – ECONOMIC) ประชากรมีการเปลี่ยนแปลงการประกอบอาชีพจากการทำไร่ นา เกษตรกรรม เลี้ยง สัตว์ และปรับเปลี่ยนไปตามฤดูกาลมา มาประกอบอาชีพในภาคอุตสาหกรรม การผลิตสินค้า รวมถึงในภาค บริการ เริ่มมีความต้องการความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ประเทศไทยในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นไปได้สูงมากที่ จะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเช่นเดียวกับในหลายประเทศที่ได้เข้าสู่ภาวะนี้ไปแล้ว ภาวะนี้เกิดขึ้นจากการที่อัตราการ เกิดลดลง (KENAN , 2009) (การศึกษาโลก GLOBAL EDUCATION : การศึกษาสมัยใหม่ MODERN EDUCATION ดร.ธรรมนิธย์ วราภรณ์ ,ดร.ภานุมาศ จินรัตน์ หน้า 47) คนมีอายุยืนขึ้น สภาพดังกล่าวนี้จะ ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาด้วยเช่นกันอย่างน้อยในสองประเด็น คือ 1) บุคลากรการศึกษาที่จะมีโอกาส ขาดแคลน และจำเป็นต้องขยายอายุการทำงานของบุคลากร และ 2) การจัดการศึกษาจำเป็นต้องออกแบบ สำหรับการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุมากขึ้น เพราะเป็นกลุ่มใหญ่ของสังคม และการศึกษาก็ไม่สามารถ หยุดอยู่เพียงในวัยการศึกษาหรือวัยทำงาน สองประเด็นนี้เป็นโจทย์สำคัญหนึ่งสำหรับผู้บริหารในปัจจุบันที่ จะต้องวางแผนการจัดการที่ชัดเจนเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษา จำเป็นต้องเป็นองค์กรที่เปิดรับความหลากหลายและความแตกต่างที่มากขึ้น พร้อมๆ กับความจำเป็นในการ สร้างให้เกิดความเป็นเอกภาพในองค์กร เพราะเอกภาพในองค์กรคือหัวใจของความสำเร็จ การทำงานเป็น ทีมคือเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรสู่เป้าหมาย ด้วยเหตุนี้การสร้างเอกภาพ การทำให้เกิดทีมใน การทำงานจึงเป็นโจทย์สำคัญสำหรับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษนี้ เทคโนโลยีกลายเป็นส่วนหนึ่งของ ชีวิต เด็กรุ่นใหม่จะใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ บุคลากรในสถานศึกษาก็จำเป็นต้องเป็นคนที่สามารถนำเอา เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าพัฒนาความรู้ของตนเอง ขณะเดียวกันยังจะต้องสามารถนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอีกด้วย แต่ทั้งนี้การ ยอมรับและการใช้เทคโนโลยีของบุคลากรในสถานศึกษาจะมีระดับความสามารถที่แตกต่างกัน การนำเอา เทคโนโลยีมาใช้จึงจำเป็นต้องมีแผนการจัดการที่ชัดเจน เช่นเดียวกันกับการวางโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องที่ จะต้องมีการลงทุนและการพัฒนาบุคลากรไปพร้อมๆ กัน สิ่งที่สำคัญมากกว่านั้น คือ ความเจริญก้าวหน้า ของสังคมก่อให้เกิดความรู้สาธารณะ (PUBLIC KNOWLEDGE) ส่งผลให้มีความวิตกกังวลกับอนาคตทางการ ศึกษา เกิดความวิตกกังวลกับการสูญเสียประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิม คุณค่าของการเป็นมนุษย์ลดลง ซึ่งการ เปลี่ยนแปลงการเปลี่ยนแปลงแห่งกระแสดังโลกทางด้านเทคโนโลยีปัจจุบัน และที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตมี อัตราการ เปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมากเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมาซึ่งมีผลกระทบต่อ การบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้นในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยน ทัศนคติและแนวคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุกๆด้าน การบริหาร สถานศึกษายุคดิจิทัล (School Management in Digital Era) รองศาสตราจารย์ ดร.เอกชัย กี่สุขพันธ์ Posted By Plook Teacher 01 พ.ย. 59 สืบค้นวันที่ 26 มิถุนายน 2562 เวลา 15.20น)

เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ประเทศไทย จึงได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด ซึ่งการศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคน ที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขอันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลก และเพื่อเตรียมพร้อมในการเปลี่ยนแปลงของการปรับเปลี่ยนในทุกๆด้าน

โดยการเตรียมพร้อมเพื่อรับในการเปลี่ยนแปลงของการปรับเปลี่ยนในทุกๆด้านนั้น การบริหารการศึกษาจึงให้ความสำคัญในการนำเอา เครื่องมือ รูปแบบ วิธีการ ที่สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ หรือ ปรับปรุง ต่อยอดของเดิมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา มาพัฒนาองค์กรให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้รูปนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับยุคสมัยและในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นไปได้ในเรื่องของเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้ามากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จที่มีประสิทธิผลในการบริหารจัดการทางการศึกษา นำไปสู่การพัฒนาที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ภายใต้วิสัยทัศน์(Vision) ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ ไว้ดังนี้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิต อย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของ โลกศตวรรษที่ ๒๑” การนำเทคโนโลยีที่เป็นนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการบริหารการศึกษาในรูปแบบหลากหลายมาใช้ในบริหารการศึกษาในโรงเรียนจึงมีนัยสำคัญ เพราะโรงเรียนเป็นสถานที่บ่มเพาะความคิดริเริ่มทางปัญญา

“การบริหารการศึกษา” มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ประภาศิริ สุรพันธ์ (2550: 19) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งภารกิจและ ขอบข่ายงานในการบริหารสถานศึกษานั้นมีความคล้ายคลึงกัน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป็นแนวทางใน การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็น 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

มุกดา อนุภานนท์ (2555, หน้า 11) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการบริหารงานในสถานศึกษา ซึ่งดำเนินงานโดยกลุ่มบุคคลต่างๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคม เพื่อพัฒนาให้สมาชิกมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

ดังนั้นจึงสรุปความหมายของ “การบริหารการศึกษา” ได้ว่า “การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความเป็นคนดี” สร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานทำให้เกิดความร่วมมือและความ รับผิดชอบต่อกัน โดยกระบวนการต่างๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผน และไม่เป็นระเบียบแบบแผน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป

นวัตกรรม

นวัตกรรม (อ่านว่า นะ-วัด-ตะ-กัม) เขียน น หนู ว แหวน ไหม้นอากาศ ต เต่า ก ไก่ ร หัน ม ม้า เป็นศัพท์ที่ พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนคราธิพงศ์ประพันธ์ ทรงบัญญัติขึ้นให้ตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า innovation (อ่านว่า อิน-โน-เว-ชั่น) สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (Office of the Royal Society) คำว่านวัตกรรม เกิดจากการนำคำว่า นวตา (อ่านว่า นะ-วะ-ตา) ซึ่งแปลว่า ความใหม่ กับคำว่า กรุม (อ่านว่า กัร-มะ) ซึ่งแปลว่า การกระทำ มาเข้าสมาสกัน แล้วใช้ในความหมายว่า การซ่อมใหม่ ปัจจุบัน คำว่า นวัตกรรม มีความหมายกว้างขึ้น หมายถึง สิ่งที่ทำขึ้นใหม่หรือแปลกจากเดิมซึ่งอาจจะเป็นความคิด วิธีการ

หรืออุปกรณ์ เป็นต้น เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตประกอบการสอน ถือเป็นนวัตกรรมทางการศึกษา การซ่อมแซม เช่น นวัตกรรมในการศึกษา หมายถึง การปรับปรุงแก้ไขระบบการศึกษา

กิริติ ยศยิ่งยง : นวัตกรรม เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ คิดค้น พัฒนา สามารถนำไปปฏิบัติจริง และมีการเผยแพร่ออกสู่ชุมชน ในลักษณะเป็นของใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน หรือของเก่าที่มีอยู่แต่เดิมแต่ได้รับการปรับปรุงเสริมแต่งพัฒนาขึ้นใหม่ให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ สามารถนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ได้ (กิริติ ยศยิ่งยง : 2552)

Joseph Schumpeter นักเศรษฐศาสตร์และอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย Harvard สหรัฐฯ ให้คำจำกัดความของนวัตกรรม ไว้ว่า “นวัตกรรม หมายถึง แนวคิดหรือเทคโนโลยีที่สามารถช่วยให้ธุรกิจสามารถผลิตสินค้าและบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผลิตภัณฑ์ที่ถูกคิดค้นขึ้นมาใหม่ เป็นครั้งแรกของโลกแต่อาจเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น การค้นพบลูกค้ากลุ่มใหม่ การพัฒนาแหล่งวัตถุดิบให้มีคุณภาพ หรือแม้กระทั่งการปรับเปลี่ยนโครงสร้างภายในองค์กร” ก็ถือว่าเป็นนวัตกรรมแบบหนึ่ง

Bill Aulet อาจารย์จาก MIT และเป็น MD ของ Martin Trust Center for MIT Entrepreneurship ยังให้นิยามของคำว่านวัตกรรมที่น่าสนใจว่า “นวัตกรรม ต้องประกอบด้วยสองส่วนคือ ประดิษฐ์กรรม (Invention) และการนำเข้าสู่ตลาด (Commercialization) โดยประดิษฐ์กรรมจะยังไม่นับว่าเป็นนวัตกรรม หากไม่สามารถทำให้เกิดความต้องการจริงในตลาดได้

Everette M. Rogers (1983) ได้ให้ความหมายของคำว่า นวัตกรรม (Innovation) ว่า นวัตกรรมคือ ความคิด การกระทำ หรือวัตถุใหม่ ๆ ซึ่งถูกรับรู้ว่าเป็นสิ่งใหม่ ๆ ด้วยตัวบุคคลแต่ละคนหรือหน่วยอื่น ๆ ของการยอมรับในสังคม (Innovation is a new idea, practice or object, that is perceived as new by the individual or other unit of adoption)

ดังนั้น นวัตกรรมอาจหมายถึงสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้เขียนคิดว่า นวัตกรรม คือ เครื่องมือ รูปแบบ วิธีการ ที่สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ หรือ ปรับปรุง ต่อยอดของเดิมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา พัฒนาองค์กรให้บรรลุตามเป้าหมาย

ทั้งนี้สิ่งประดิษฐ์ หรือการประดิษฐ์คิดค้น เป็นการค้นคว้า ทดลอง จนไปถึงการลงมือสร้างในกรณีที่เป็นสิ่งของ จากความคิดสร้างสรรค์ของนักประดิษฐ์เพื่อที่จะตอบโจทยความต้องการของตนเอง หรือเพื่อแสดงให้ผู้อื่นเห็น โดยมากมักยังไม่ถึงขั้นต้องสมบูรณ์แบบ และมักใช้งานในวงแคบหรือวงจำกัดเท่านั้น ดีขึ้นมาหน่อยอาจจะแสดงต่อสาธารณะในเชิงเผยแพร่ให้ดูในลักษณะการประกวดหรืองานนิทรรศการบ้าง ก็เป็นการจุดประกายให้คนอื่นที่มามีเห็นเกิดแนวคิดที่จะไปทำตาม หรือนำไปต่อยอดได้อีก ซึ่งถือเป็นประโยชน์ ขณะที่นวัตกรรม ไม่หยุดเพียงแค่นั้น แต่ต้องทำให้ถึงขั้นที่สมบูรณ์พร้อมใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างจริงจัง

นวัตกรรมทางการศึกษา” (Educational Innovation)

หมายถึง การนำเอาสิ่งใหม่ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของความคิดหรือการกระทำ รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ก็ตาม เข้ามาใช้ในระบบการศึกษา เพื่อมุ่งหวังที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ระบบการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ

ยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วเกิดแรงจูงใจในการเรียน และช่วยให้ประหยัดเวลาในการเรียน เช่น การสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การใช้วิดีโอทัศน์เชิงโต้ตอบ(Interactive Video) สื่อหลายมิติ (Hypermedia) และอินเทอร์เน็ต เหล่านี้เป็นต้น

การบริหารสถานศึกษากับนวัตกรรมจึงจำเป็นจะต้องอยู่คู่กันไป เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการ และนวัตกรรมในการบริหารมีอยู่หลายประเภท ซึ่งมีนักวิชาการและนักนวัตกรรมได้แบ่งประเภทของนวัตกรรม ไว้ดังนี้

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ(อำนวยการใน กิรติ ยศยิ่งยง : 2552) แบ่งประเภทของนวัตกรรมออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) ที่ประกอบไปด้วยนวัตกรรมของผลิตภัณฑ์ที่จับต้องได้ กับผลิตภัณฑ์ที่จับต้องไม่ได้

2.นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) ที่ประกอบไปด้วยนวัตกรรมกระบวนการทางเทคโนโลยี และนวัตกรรมกระบวนการทางองค์กร

Ralph Kate (การบริหารจัดการนวัตกรรม : 2550) ได้แบ่งประเภทของนวัตกรรมไว้ดังนี้ นวัตกรรมส่วนเพิ่มและนวัตกรรมที่สร้างความเปลี่ยนแปลงจากเดิมโดยสิ้นเชิง นวัตกรรมในกระบวนการ นวัตกรรมในบริการ

จากประเภทนวัตกรรมที่สรุปเป็นเบื้องต้น ก็มีหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เป็นหลักคิดหลักการบริหาร ที่ผู้บริหารสถานศึกษา นำมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่สำคัญอีกประเภทหนึ่งในการบริหารสถานศึกษาไปสู่ วิสัยทัศน์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งเครื่องมือ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เป็น นวัตกรรม ในการบริหารดังกล่าว อาทิเช่น

1.การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน(School Based Management) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นรูปแบบและแนวคิดการบริหารที่ต้องการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลาง หรือจากเขตพื้นที่การศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรง ทำให้สถานศึกษามีอำนาจและความรับผิดชอบในการบริหารตนเองในลักษณะเชิงเบ็ดเสร็จ มีความคล่องตัวและอิสระมากขึ้นในการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในทุกด้านที่เกี่ยวกับการกิจทั้งในด้านวิชาการและหลักสูตร การเงินและการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป (อุทัย บุญประเสริฐ : 2546 อ้างถึงใน เทคนิคการบริหาร สำหรับ นักบริหารการศึกษามืออาชีพ ,วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ :2552)

2.การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์(Result Based Management)ที่พาตี เหมสุวรรณ(อ้างถึงใน เทคนิคการบริหาร สำหรับ นักบริหารการศึกษามืออาชีพ,วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ :2552) ได้ให้ความหมายของ การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ว่าเป็นการบริหารโดยมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์หรือความสัมฤทธิ์ผลเป็นหลัก ใช้ระบบการประเมินผลงานที่อาศัยตัวชี้วัดเป็นตัวสะท้อนผลงานให้ออกมาเป็นรูปธรรม เพื่อการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นและแสดงผลงานต่อสาธารณะ

3.การประกันคุณภาพการศึกษา คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตร ซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ โดยพิจารณาจากตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานว่ามีความสอดคล้องกับที่ได้กำหนดไว้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ต้องก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้มารับบริการ อันได้แก่ นักเรียน และผู้ปกครอง อีกทั้งยังเป็นการตอบสนองความต้องการของสังคมที่ต้องการผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ (วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ : 2552)

4.การจัดการความรู้ เป็นทั้งวิทยาศาสตร์และศิลปะศาสตร์ที่ผสมผสานกัน โดยยากที่จะให้คำจำกัดความที่ชัดเจน แต่อาจสรุปให้เกิดความเข้าใจง่ายๆ คือ การจัดการความรู้จะเป็นกระบวนการที่มีความ

สลับซับซ้อน ในการที่จะนำความรู้ที่มีอยู่มาสร้าง ขยายผล แบ่งปัน จัดเก็บ และใช้ประโยชน์ (การดร จินดา วงศ์ : 2549)

สรุปว่า นวัตกรรมเพื่อการบริหารสถานศึกษา เป็นเครื่องมือหนึ่งในการบริหารจัดการซึ่งการนำไปใช้ จะประสบความสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยและบริบทต่างๆอีกหลายประการ ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากร ทีมงานต้องมียุทธศาสตร์ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมในการบริหารที่นำมาใช้ สามารถปฏิบัติได้ ถ้ายึดถือเป็น และองค์กรหรือสถานศึกษาต้องมีความพร้อมในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่ง นวัตกรรม ในการรองรับนวัตกรรมเพื่อการบริหารสถานศึกษาต่อไป

การบริหารสถานศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์และยุคของการปฏิรูปการศึกษาและการกระจายอำนาจทาง การศึกษาจากส่วนกลางไปสู่ระดับสถานศึกษา ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ความสามารถและอำนาจใน การตัดสินใจ และต้องมีภาวะผู้นำ มีความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึง จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีเครื่องมือในการบริหารจัดการ นวัตกรรม เป็นเครื่องมือประเภทหนึ่งที่มี ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย การบริหารสถานศึกษาแนวใหม่จึงจำเป็นต้องนำ นวัตกรรม มาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ ซึ่งในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ จากแนวความคิดการจัดการศึกษา ดังกล่าวข้างต้น แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้จึงได้กำหนด วิสัยทัศน์(Vision) ไว้ดังนี้ “คนไทยทุกคนได้รับ การศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิต อย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของ โลกศตวรรษที่ 21”

เทคโนโลยีและสภาพแวดล้อมในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและมีวิวัฒนาการ ทางด้านวัตถุขึ้นตลอดเวลา การจะเกิดนวัตกรรมในองค์กรได้ ต้องอาศัยวัฒนธรรมของผู้นำที่มีวิสัยทัศน์คือ ต้องสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง ต้องไม่ขัดขวางการเปลี่ยนแปลง และสนับสนุนให้กล้าคิด กล้าทำ นวัตกรรม ต้องเกิดจากผู้ตามหรือผู้ปฏิบัติงานและมีผู้นำคอยสนับสนุนทำเป็นตัวอย่าง และต้องอาศัยวัฒนธรรมของผู้ตาม หรือผู้ปฏิบัติงานตาม พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

นวัตกรรมในองค์กร คือ สิ่งใหม่ ๆ คิดใหม่ ทำใหม่ เพื่อแก้ไข ป้องกันปัญหา เพื่อพัฒนาองค์กร นวัตกรรมเกิดขึ้นได้ด้วยฝีมือมนุษย์ที่มีความคิดสร้างสรรค์ มุ่งมั่นพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการนำเทคโนโลยี ที่เป็นนวัตกรรมมาบริหารการศึกษาให้ครอบคลุมการบริหารทั้ง 4 ด้าน จึงใช้นวัตกรรมที่เป็นเทคโนโลยี สารสนเทศ ดังนี้

ระบบสารสนเทศเป็นระบบรวมทั้งนี้เนื่องจากไม่สามารถเก็บรวบรวมในลักษณะระบบเดียวเนื่องจาก ขนาดข้อมูลมีขนาดใหญ่และมีความซับซ้อนมาก ทำให้การบริหารข้อมูลทำได้ยาก การนำไปใช้ไม่สะดวก จึง จำเป็นต้องแบ่งระบบสารสนเทศออกเป็นระบบย่อย 4 ส่วนได้แก่

1. ระบบประมวลผลรายการ (TPS : Transaction Processing Systems) หมายถึงระบบสารสนเทศ ที่ออกมาเพื่อใช้สำหรับหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งขององค์กร โดยแต่ละหน่วยงานอาจมีโปรแกรมประยุกต์ใช้ งานใดงานหนึ่งของตนโดยเฉพาะ เช่น ฝ่ายบุคลากรอาจจะมีโปรแกรมสำหรับการคัดเลือกบุคคลหรือติดตาม ผลการโยกย้ายงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน โดยโปรแกรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องของฝ่ายบุคลากรจะมีชื่อว่า ระบบสารสนเทศด้านทรัพยากรมนุษย์ (Human resources information systems)

2. ระบบจัดการรายงาน (Management Reporting System :MRS) ระบบ MIS จะสนับสนุนการ ทำงานของระบบประมวลผลและการจัดเก็บข้อมูลรายวัน จะใช้ฐานข้อมูลที่ถูกรวมเข้าด้วยกัน และสนับสนุน การทำงานของ ฝ่ายต่างๆในองค์กร จะช่วยให้ผู้บริหารระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง เรียกใช้ข้อมูลที่เป็น

โครงสร้างได้ตามเวลาที่ต้องการ จะมีความยืดหยุ่น และสามารถรองรับความต้องการข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงไปขององค์กร ต้องมีระบบรักษาความลับของข้อมูล และสามารถจำกัดการใช้งานเฉพาะของบุคคลที่เกี่ยวข้องได้

3. ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support System :DSS) ระบบสารสนเทศแบบ DSS เป็นระบบสารสนเทศที่ช่วยในการตัดสินใจ ซึ่งมีลักษณะมีโครงสร้างไม่ชัดเจน โดยนำข้อมูลมาจากหลายแหล่งช่วยในการตัดสินใจ

4. ระบบสารสนเทศสำนักงาน (Office Information System :OIS) ระบบสารสนเทศที่ถูกออกแบบและพัฒนาขึ้น เพื่อช่วยให้การทำงานในสำนักงานมีประสิทธิภาพ โดย OIS จะประกอบขึ้นจากเทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีเครื่องใช้สำนักงานที่ถูกออกแบบให้ปฏิบัติงานในสำนักงานเกิดผล สูงสุด หรือสามารถกล่าวได้อีกนัยหนึ่งคือ ระบบสารสนเทศสำนักงานมีวัตถุประสงค์เพื่อจะอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร ระหว่างพนักงานภายในองค์กรเดียวกัน เพื่อควบคุมการกระจายและการใช้งานข่าวสารในสำนักงาน โดยการจัดการข้อมูลให้เป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วยรูปแบบในการส่งผ่านข่าวสารที่สำคัญต่อไปนี้

การนำนวัตกรรมการบริหารการศึกษาไปใช้

นวัตกรรมการบริหารการศึกษา จึงเป็นการใช้นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องมาช่วยในการบริหารการศึกษา เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารการศึกษาให้มีความรวดเร็วทันเหตุการณ์ต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบทของสังคมและของโลก เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการฐานข้อมูลในหน่วยงานสถานศึกษา และนอกหน่วยงานสถานศึกษา เช่น ฐานข้อมูลนักเรียน นักศึกษา ฐานข้อมูลของคณะครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาด้านการเงิน บัญชี พัสดุ ครุภัณฑ์ และระเบียบวิธีปฏิบัติ กฎหมาย พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ฐานข้อมูลเหล่านี้ เช่น พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 2562 ที่มีวิสัยทัศน์ “ ส่งเสริมการกระจายอำนาจ เน้นกลไกการจัดการศึกษาร่วมกันของทุกภาคส่วน เพิ่มความอิสระคล่องตัวในการบริหาร และการจัดการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา “ และมีบทเฉพาะกาลเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สมควรต้องพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคนไทย ให้มีคุณภาพ มีความใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งมีความแตกต่างหลากหลายได้ มีความรู้เท่าทันโลก และมีทักษะในการประกอบอาชีพตามความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน และให้รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ร่วมกันพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพและลดความเหลื่อมล้ำในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างแท้จริง สมควรกำหนดให้มีพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาซึ่งเป็นพื้นที่ปฏิรูปการบริหารและการจัดการการศึกษาขึ้นเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการศึกษาอันเป็นการนำร่องในการกระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพและลดความเหลื่อมล้ำ รวมทั้งมีการขยายผลนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนและวิธีการปฏิบัติที่ดีไปในสถานศึกษาอื่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปได้ว่า

การบริหารการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ในศตวรรษที่ 21 และยุคของการปฏิรูปการศึกษาและการกระจายอำนาจทางการศึกษาจากส่วนกลางไปสู่ระดับโรงเรียน โดยการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศมาบริหารจัดการกับแหล่งข้อมูลมากมายจึงจำเป็น เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยให้การบริหารโรงเรียนทั้ง 4 ฝ่าย คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป สามารถช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารการศึกษาให้มีความรวดเร็วทันเหตุการณ์ต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบทของสังคมและของโลก

ผู้บริหารการศึกษาจะต้องใช้ความสามารถและอำนาจในการตัดสินใจ และต้องมีภาวะผู้นำ มีความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการ ซึ่งการจะเกิดนวัตกรรมในองค์กรได้ ต้องอาศัยวัฒนธรรมของผู้นำที่มีวิสัยทัศน์คือต้องสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง ต้องไม่ขัดขวางการเปลี่ยนแปลง และสนับสนุนให้กล้าคิด กล้าทำ นวัตกรรมต้องเกิดจากผู้ตามหรือผู้ปฏิบัติงานและมีผู้นำคอยสนับสนุนทำเป็นตัวอย่าง และต้องอาศัยวัฒนธรรมของผู้ตามหรือผู้ปฏิบัติงานตาม เพื่อนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ทั้งนี้การใช้และการเกิดของนวัตกรรมการศึกษา มีมากมาย ทั้งนวัตกรรมที่ใช้กันแพร่หลายในปัจจุบัน และนวัตกรรมที่กำลังจะเผยแพร่อยู่นั้นถูกพัฒนาขึ้นเพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ส่งผลให้สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้จากสื่อความรู้ทางการศึกษาหลากหลายรูปแบบ จนเรียกได้ว่าเป็นยุคแห่งนวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์อย่างเต็มรูปแบบ ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ เท่าที่ผู้เรียนจะมีกำลังความสามารถในการที่จะค้นคว้าหาความรู้ เพื่อมุ่งหวังให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียนให้ก้าวหน้าตามศตวรรษที่ 21 ตามจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติต่อไป

รายการอ้างอิง

- (KENAN , 2009) (การศึกษาโลก GLOBAL EDUCATION : การศึกษายุคใหม่ MODERN EDUCATION ดร.ธรรมนิธย์ วราภรณ์ ,ดร.ภานุมาศ จินารัตน์ หน้า 47)
- (การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล (School Management in Digital Era) รองศาสตราจารย์ ดร.เอกชัย กี่สุขพันธ์ Posted By Plook Teacher | 01 พ.ย. 59 สืบค้นวันที่ 26 มิถุนายน 2562 เวลา 15.20น)
- วรภัทร์ ภูเจริญ ,การบริหารนวัตกรรมการเรียนรู้อย่างยั่งยืนและพอเพียง , หจก.สามลดา, กรุงเทพมหานคร, 2550
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มาตรฐานการบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน, โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, กรุงเทพมหานคร
- <https://www.moneyandbanking.co.th/new/20445/นวัตกรรมเปลี่ยนโลก> สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2562 เวลา 15.30 น.
- <https://th.wikipedia.org/wiki/นวัตกรรม#นวัตกรรมในองค์กร> สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2562 เวลา 11.45 น.
- กระทรวงศึกษาธิการ, วารสารวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีที่ 12 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม – กันยายน 2552, โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว
- กীরติ ยศยิ่งยง, องค์กรแห่งนวัตกรรม แนวคิด และกระบวนการ, สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552
- ญัฐยา สันตะการผล, การบริหารจัดการนวัตกรรม, ธรรมกลการพิมพ์, กรุงเทพมหานคร, 2550
- ภรณ์ดร จินดาวงศ์, การจัดการความรู้, ซีดับบลิวซีพริ้นตัง, กรุงเทพมหานคร, 2549
- วีระยุทธ ชาศะกาญจน์ , เทคนิคการบริหาร สำหรับ นักบริหารการศึกษามืออาชีพ, สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552
- วรภัทร์ ภูเจริญ ,การบริหารนวัตกรรมการเรียนรู้อย่างยั่งยืนและพอเพียง , หจก.สามลดา, กรุงเทพมหานคร, 2550
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มาตรฐานการบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน, โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, กรุงเทพมหานคร

- <http://mediathailand-ictedu.blogspot.com/2012/04/112.html> สืบค้นเมื่อ 7 กรกฎาคม 2562 เวลา 18.45 น.
- <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/647435> หนังสือพิมพ์ข่าว กรุงเทพธุรกิจ หน้า 1 นวัตกรรมเรื่องง่าย เริ่มต้นได้จาก Pain point จำลักษณะ ขุนพลแก้ว 8 มิถุนายน 2562 CEO blocks สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2562 เวลา 13.25 น.
- <https://sites.google.com/site/sghurhoaiykgphgp/> PC 54505 นวัตกรรมการศึกษา และ เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษา รัตนพร ทองรอด กันยายน 26, 2014 สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2562 เวลา 15.15 น.
- http://www.bic.moe.go.th/images/stories/4EDU_2560-2579full.pdf สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2562 เวลา 12.30 น.
- http://eyechill12.blogspot.com/2013/04/3_8.html 3 กรกฎาคม 2562 เวลา 23.19 น.
- http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/056/T_0102.PDF พ.ร.บ. พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 pdf สืบค้นเมื่อ 3 กรกฎาคม 2562 เวลา 22.10 น.